

Україна

Медико-демографічне обстеження в 2007 році

Основні результати

Даний звіт підводить підсумки медико-демографічного обстеження України (МДОУ) 2007 року, проведеного Українським центром соціальних реформ (УЦСР) у співпраці з Державним комітетом статистики України. Дослідницьке агентство «Macro International, Inc.» надало технічну допомогу у плануванні, реалізації та аналізі обстеження, яке є частиною проекту медико-демографічного обстеження (проекту МДО). Фінансування обстеження забезпечувалось Агентством міжнародного розвитку США (USAID).

Висновки, зроблені у даному звіті, є висновками авторів і не завжди відображують погляди Агентства міжнародного розвитку США.

Додаткову інформацію про МДОУ-2007 можна отримати в Українському центрі соціальних реформ, розташованому за адресою: Україна, м. Київ 01011, вул. Панаса Мирного, 26 (тел./факс: (380-44) 280-8201; e-mail: ucsr@mail.ru) або у Державному комітеті статистики України, розташованому за адресою: Україна, м. Київ 01023, вул. Шота Руставелі, 3; тел.: (380-44) 287-24-33; факс: (380-44) 235-37-39; e-mail: office@ukrstat.gov.ua.

Додаткову інформацію про проект МДОУ можна отримати у дослідницькому агентстві «Macro International, Inc.», розташованому за адресою:

11785 Белтсвіль Драйв, м. Кальвертон, штат Меріленд, 20705 США (11785 Beltsville Drive, Calverton, MD 20705, USA); тел.: 301-572-0200, факс: 301-572-0999, www.measuredhs.com.

Рекомендоване бібліографічне посилання:

Український центр соціальних реформ (УЦСР), Державний комітет статистики України і агентство «Macro International, Inc.». 2008. Медико-демографічне обстеження України 2007 року: Основні результати. Кальвертон, штат Меріленд, США: УЦСР і «Macro International, Inc.».

Фото на обкладинці зроблено Світланою Григорович

Державний комітет статистики
Міністерство охорони здоров'я

Про МДОУ-2007

Медико-демографічне обстеження України в 2007 році (МДОУ) має на меті надання даних для моніторингу народонаселення і стану охорони здоров'я в Україні. МДОУ-2007 є першим медико-демографічним обстеженням, яке проводилось в Україні. Метою обстеження є надання оновленої інформації про народжуваність, планування сім'ї, дитячу смертність, годування немовлят і дітей на практиці, здоров'я матері та дитини, обізнаність про туберкульоз і ВІЧ/СНІД та поведінку у зв'язку з цим, а також про насильство у родині, статус жінки у родині, торгівлю людьми і охорону здоров'я підлітків (гіпертонія, паління і алкоголізм).

Хто брав участь у обстеженні?

Опитування проводилось серед 6841 жінок віком 15-49 років і 3178 чоловіків віком 15-49 років, які представляють національну репрезентативну вибірку. Частки респондентів складають 92% жінок і 90% чоловіків. Дана вибірка забезпечує оцінку України в цілому, а також її міст і сільської місцевості та більшості показників по кожному з п'яти регіонів.

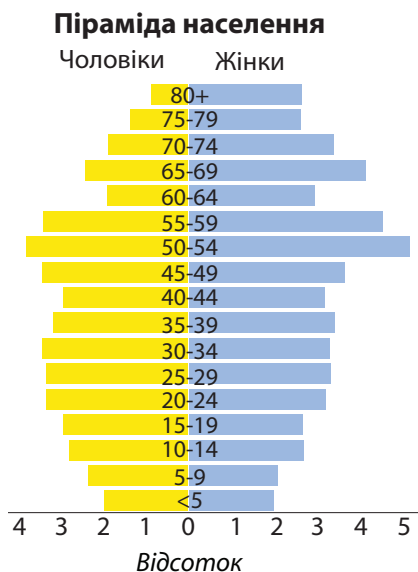
УКРАЇНА

Вік населення

Дві третини населення України мають вік 15-49 років. Ця частина є економічно активним населенням. 14% населення не досягли 15 років, а українці старшого віку складають 19% населення.

Частка жінок є більшою за частку чоловіків: 54% проти 46%. Така різниця особливо помічається серед чоловіків та жінок віком понад 50 років.

ХАРАКТЕРИСТИКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Склад домогосподарств

Домогосподарства України мають невеликий розмір: вони складаються в середньому з 2,5 осіб. Майже у половині домогосподарств головою є жінка.

Житлові умови

Усі домогосподарства України електрифіковані. Майже в усіх є покращений туалет (що не є засобом спільного користування). Дві третини домогосподарств у містах мають туалети зі зливом у каналізаційну систему, тоді як у більшості сільських домогосподарств (80%) є вигрібна яма з настилом.

Майже усі домогосподарства (98%) мають доступ до покращеного джерела води або вживають воду у пляшках. Більшість домогосподарств користуються водопровідною водою або мають захищений виритий колодязь.

Предмети у власності домогосподарства

Майже усі домогосподарства в Україні мають телевізори, але лише у 70% є мобільні телефони і 57% мають наземну телефонну лінію. Майже в усіх домогосподарствах є холодильник, 80% мають пральну машину. У однієї п'ятої домогосподарств є комп'ютер. Одна чверть домогосподарств має у власності авто або вантажне авто, тоді як у 40% є велосипед.

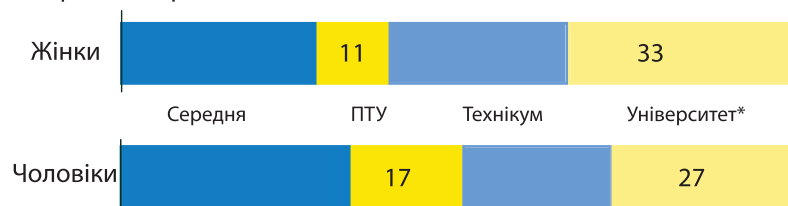
Якщо не враховувати велосипеди і мотоцикли, домогосподарства у містах у більшій кількості мають ці предмети у власності, ніж домогосподарства сільської місцевості.

Освіта респондентів

Більше трьох п'ятих українських жінок і половина чоловіків віком 15-49 років відвідували технікум або університет *. Мешканці міст є більш освіченими, ніж сільські мешканці: технікум або університет закінчили дві третини міських жінок і лише 40% жінок з сільської місцевості. Найнижчим є рівень освіти у центральному та західному регіоні, як у жінок, так і у чоловіків.

Освіта

Відсотковий розподіл жінок і чоловіків віком 15-49 років за рівнем отриманої освіти

*менше, ніж 1% жінок та чоловіків у віці 15-49 не мали освіти або мали освіту

*Або аналогічні установи III-IV рівнів державної акредитації для вищих навчальних закладів.

НАРОДЖУВАНІСТЬ ТА ЇЇ ДЕТЕРМІНАНТИ

Сумарний показник народжуваності

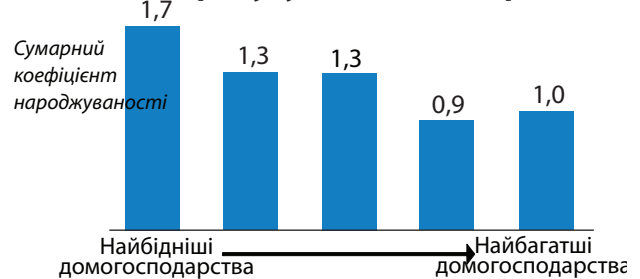
Народжуваність в Україні є досить низькою. В даний час кожна жінка в Україні має в середньому 1,2 дитини. Народжуваність є різною в залежності від місця проживання та регіону. У містах жінки мають в середньому 1,0 дитину, натомість як у сільській місцевості на одну жінку припадає 1,5 дитини. Найвищою є народжуваність на Півдні та Заході (1,4), найнижчою – на Сході (0,9).

Народжуваність також відрізняється в залежності від рівня освіти та економічного становища жінок. Жінки з середньою освітою або освітою нижчого рівня мають більше дітей, ніж жінки з вищою освітою. Народжуваність зростає зі зниженням рівня добробуту домогосподарств респондентів. Найбідніші жінки мають в середньому 1,7 дітей у порівнянні з найбагатшими домогосподарствами, для яких цей показник становить 1,0 дитину.

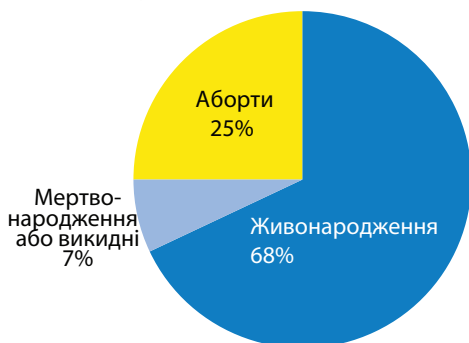
Сумарний коефіцієнт народжуваності

Народжуваність залежно від добробуту домогосподарства

Результати вагітності

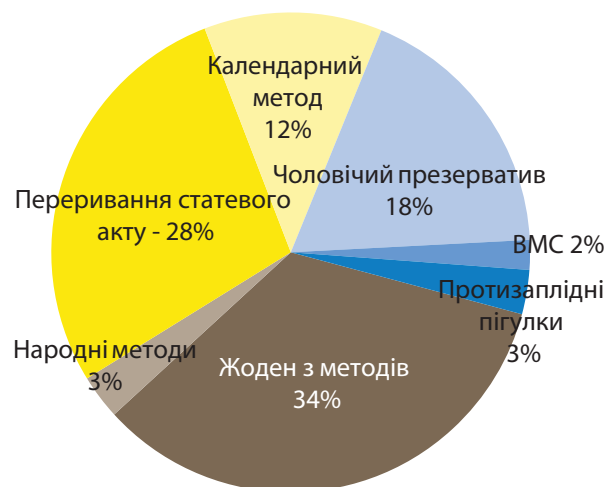
Штучне переривання вагітності принаймні раз у житті мали три з десяти українських жінок. Серед жінок, які пережили аборт, у 45% це траплялось двічі або тричі.

Серед жінок, які пережили штучне переривання вагітності, одна третина не використовувала жодних методів контрацепції. Одна чверть користувалась сучасним методом і 42% - традиційним методом

Результат вагітності

Протягом трьох років, що передували обстеженню, дві третини випадків вагітності закінчилися народженням живої дитини і одна чверть випадків закінчилась штучним перериванням вагітності.

Використання методів контрацепції перед абортom

*Рівень добробуту сімей розраховується за допомогою характеристик домогосподарств, які вимірюються у обстеженнях МДО, а саме: тип покриття підлоги; джерело питної води; наявність електрифікації; наявність споживчих товарів тривалого користування у власності. Цим перевагам надаються бали, які підсумовуються для кожного з домогосподарств. Потім домогосподарства поділяються на п'ять груп рівного розміру, або квінтילі, на підставі відносного становища індивідуумів за загальним показником домогосподарства..

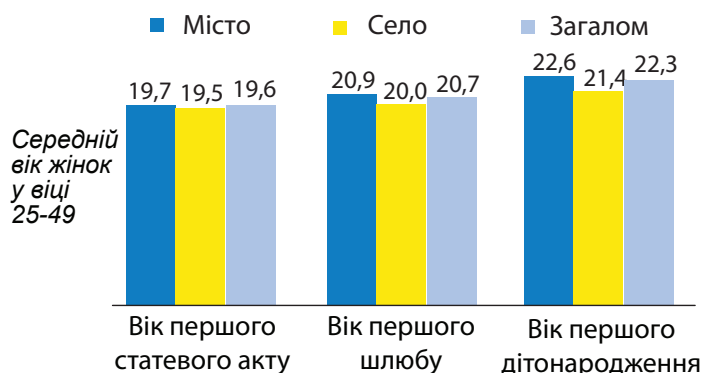
Бажана кількість дітей

В Україні як для жінок, так і для чоловіків в середньому ідеальною кількістю дітей є 2,0 дитини.

Вік першого статевого акту та вік першого одруження

В Україні половина жінок віком 25-49 років мали статевий акт вперше, коли їм виповнилося 19,6 років, а половина жінок вийшли заміж приблизно на один рік пізніше – у віці 20,7 років. 13% жінок вже були одруженими до настання свого 18-го дня народження. Жінки у містах виходять заміж майже на рік пізніше, ніж жінки у сільській місцевості (у віці 20,9 і 20,0 років відповідно). Чоловіки одружуються більш ніж на два роки пізніше: в середньому у віці 23,0 років.

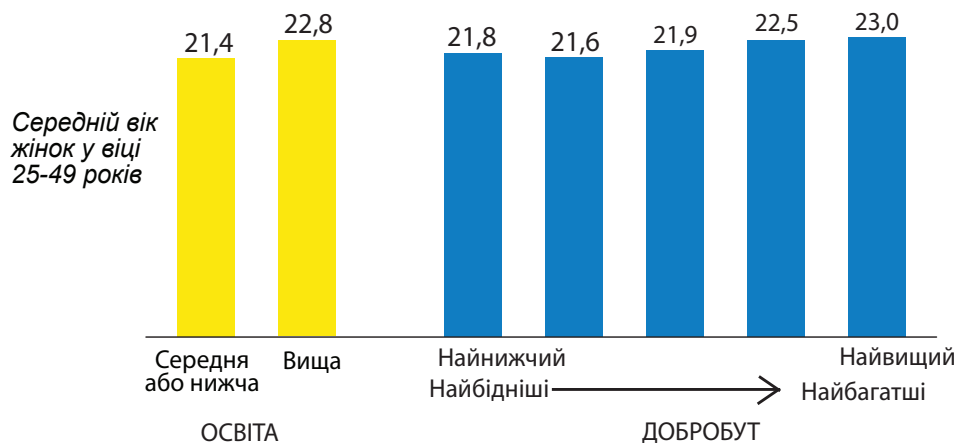
Вік першого статевого акту, першого шлюбу і першого народження дитини

Вік при народженні першої дитини

В Україні перші пологи майже у половини жінок віком 25-49 років сталися у віці до 22,3 років. Лише 4% жінок мали пологи у віці до 18 років. Жінки у містах починають народжувати більш ніж на один рік пізніше, ніж жінки у сільській місцевості. Вік при перших пологах також відрізняється в залежності від рівня освіти та добробуту: жінки з вищою освітою народжують вперше в середньому у віці 22,8 років, а жінки з середньою освітою або нижчим рівнем освіти - у віці 21,4 років. Жінки з більш заможних домогосподарств також починають народжувати дітей пізніше.

Вік першого дітонародження залежно від освіти та добробуту

Народжування дітей підлітками

Народжування дітей молодими жінками віком 15-19 років в Україні є достатньо рідким явищем: лише 4% стають матерями або вагітніють своєю першою дитиною. Молоді жінки з південного регіону демонструють особливо високі рівні народжуваності (народжувати дітей розпочали 8%), як і жінки з найбідніших домогосподарств (також 8%).

Усиновлення дітей

Близько 15% українських жінок і чоловіків стверджують, що могли б усиновити дитину. Головними причинами цього є наявність безпліддя у особи або її чоловіка/дружини, наявність дитини у минулому або співчуття до сиріт. Іншим важливим фактором є рівень добробуту: 29% жінок і 15% чоловіків могли б усиновити дитину, якщо б мали для цього достатньо грошей. Усім жінкам і чоловікам, яких було опитано під час МДОУ, ставилось запитання про те, що вони вважають найкращим для дитини, чиї батьки більше не здатні належним чином піклуватись про неї. Більшість жінок (68%) і чоловіків (59%) відповіли, що допомогу потрібно шукати у інших членів родини такої дитини. Розміщення дитини у сирітському притулку запропонували лише 2% жінок і 9% чоловіків.

Планування сім'ї

Обізнаність про планування сім'ї

В Україні про планування сім'ї знають як жінки, так і чоловіки: майже усім жінкам і чоловікам відомий принаймні один метод планування сім'ї. Більш ніж 90% усіх жінок знають про протизаплідні пігулки та внутрішньо-маткову спіраль, тоді як лише 70% знають про жіночу стерилізацію, 60% знають про чоловічу стерилізацію, менше половини знають про ін'єкції і лише 21% знають про імплантати. Більше 99% жінок і чоловіків знають про чоловічі презервативи. В середньому жінкам відомі сім методів планування сім'ї, а чоловікам – шість методів.

Поточне використання методів планування сім'ї

Майже половина заміжніх жінок наразі користуються сучасними методами планування сім'ї. Ще 20% використовують традиційні методи. Чоловічі презервативи (24%), ВМС (18%) і переривання статевого акту (10%) є найбільш поширеними методами. Заміжні жінки більш схильні до планування сім'ї, ніж інші жінки (48% проти 38%), але найбільш схильні до планування сім'ї незаміжні сексуально активні жінки: 79% користуються сучасними методами контрацепції, при цьому 59% - презервативами, а 10% - ВМС.

Рівень використання сучасних методів планування сім'ї є різним залежно від місця проживання і регіону. Сучасними методами користуються 50% заміжніх жінок у містах і 42% жінок в сільській місцевості. Використання контрацептивів заміжніми жінками коливається від 30% на заході до 58% на сході.

Рівень використання контрацептивів підвищується з рівнем освіти жінки. Сучасними методами користується половина заміжніх жінок, які мають вищу освіту і 43% жінок з середньою освітою або нижчим рівнем освіти. Рівень використання контрацептивів також підвищується з рівнем добробуту: ними користуються 53% заміжніх жінок з найзаможніших домогосподарств, і лише 36% заміжніх жінок з найбільш бідних сімей.

Джерело методів планування сім'ї

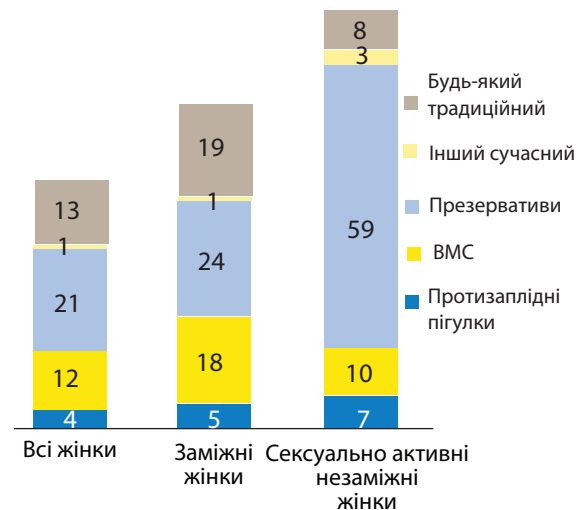
Майже половина користувачів придбають контрацептиви у аптеках, що постачають 90% протизаплідних пігулок і 60% чоловічих презервативів. Державний медичний сектор (лікарні, жіночі консультації та поліклініки) є постачальником для більш ніж однієї чверті поточних користувачів.

Припинення використання

Основну увагу програм планування сім'ї приділено рівню припинення користування методами контрацепції та причинам такого припинення. МДОУ-2007 вказує на те, що протягом п'яти років перед обстеженням 23% користувачів припинили використання певного методу контрацепції протягом 12 місяців після початку використання. Невдала спроба використання була причиною у 12% випадків, при цьому 14% користувачів припинили використовувати певний метод, змінивши його на інший. У 13% користувачів причиною припинення стало бажання завагітніти, тоді як 12% припинили використання через нечасті випадки статевих зносин або відсутність чоловіка. Припинення використання ВМС викликає стурбованість, оскільки 36% користувачів припинили її використання через закінчення терміну дії засобу і необхідність відпочинку від нього. Проте найбільш поширена ВМС слугує не менше десяти років, а у відпочинку від неї немає потреби.

Поточне використання контрацепції

Відсоток жінок віком 15-49 років, що наразі використовують методи планування сім'ї

Використання сучасних методів контрацепції

Відсоток наразі заміжніх жінок, що використовують сучасний метод контрацепції

ПОТРЕБА У ПЛАНУВАННІ СІМ'І

Намір користуватись методами планування сім'ї

Близько однієї п'ятої осіб, які не користуються методами планування сім'ї, мають намір користуватись ними у майбутньому, при цьому більше половини відповіли, що не мають такого наміру, а одна чверть – не впевнені. Найбільш поширені причини небажання користуватись методами контрацепції у майбутньому пов'язані з нездатністю до народження дітей: менопауза у жінок або гістеректомія (26%) чи безпліддя (39%).

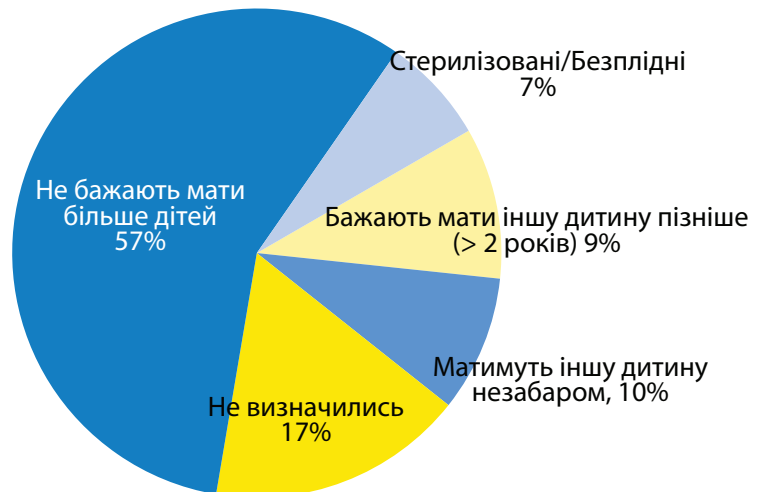
Бажання відкласти або припинити народження дітей

Більше половини (57%) наразі заміжніх жінок не бажають більше мати дітей. 9% не бажають народжувати другу дитину принаймні два роки. Ці жінки є потенційними користувачами методів планування сім'ї

Незадоволена потреба у методах планування сім'ї

Незадоволена потреба у методах планування сім'ї визначається як відсоткова частка заміжніх жінок, які бажають віддалити свої наступні пологи або припинити народжувати дітей взагалі, але не користуються методами контрацепції. В ході МДОУ-2007 виявлено, що 10% заміжніх жінок мають незадоволену потребу у методах планування сім'ї: 4% - у віддаленні, і 6% - у припиненні. Найвищою незадоволеною потребою є у наймолодших жінок (29% у жінок віком 15-19 років) та у жінок, які мешкають на заході (16%).

Бажаний рівень народжуваності

Відсоток наразі одружених жінок

Втрачені можливості

Більше половини жінок і одна третина чоловіків протягом місяців, що передували обстеженню, отримували інформацію про методи планування сім'ї по радіо, телебаченню, читали про них у газетах/журналах. Телебачення є найбільш поширеним засобом інформації, завдяки якому як чоловіки, так і жінки отримують інформацію про планування сім'ї.

Відвідування закладів охорони здоров'я надає значні можливості для ознайомлення жінок із засобами контрацепції. Лише 4% жінок, до яких навідувався працівник сфери охорони здоров'я, обговорювали з ним проблеми планування сім'ї, і велика більшість жінок, які відвідували заклади охорони здоров'я (з власних потреб, або через захворювання дитини) не обговорювали такі питання з працівниками цих закладів. Взагалі протягом року, що передував обстеженню, 88% жінок не обговорювали питання планування сім'ї з медичними працівниками.

Поінформований вибір

Клієнти, які мають намір користуватись методами планування сім'ї, повинні бути поінформовані про побічні ефекти методу, що використовується, про те, що робити у разі виникнення побічних ефектів, і повинні знати про інші методи, які можна використовувати. Три чверті українських жінок були поінформовані про можливі побічні ефекти методу, який вони використовують, або про необхідні дії у разі виникнення побічних ефектів, а дві третини були поінформовані про інші методи, якими можна користуватись.

ЗДОРОВ'Я МАТЕРІ І ГОДУВАННЯ НЕМОВЛЯТ

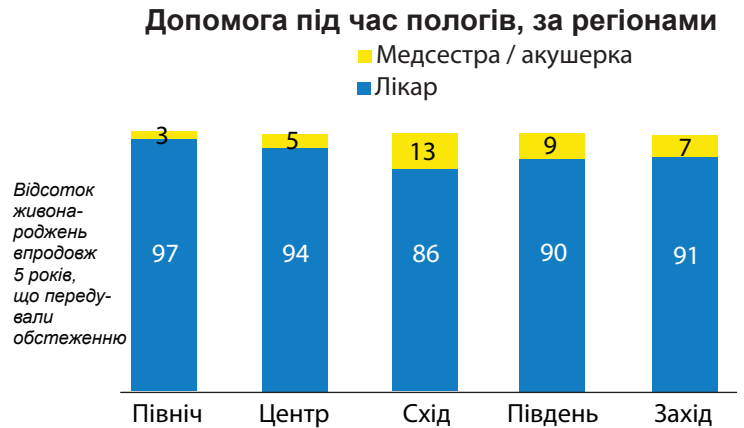
Допологовий догляд

Майже усім українським жінкам допологовий догляд надається кваліфікованими медпрацівниками, у більшості випадків – лікарями (97%). Більше 80% жінок починають отримувати допологовий догляд за призначенням у першому триместрі вагітності, а велика більшість жінок протягом періоду вагітності мали не менше шести відвідувань з метою надання допологового догляду. Одна чверть жінок не менше 15 разів відвідують медичні установи з метою отримання допологового догляду. І все ж, жінкам не завжди надаються усі рекомендовані складові догляду. Відповідно до МДОУ-2007 лише 38% жінок під час надання допологового догляду були поінформовані про ознаки ускладнень, які можуть виникнути в період вагітності. Усі жінки під час допологового догляду зважувались, їм вимірювали кров'яний тиск, і брали зразки їх сечі та крові на аналіз.

Пологи та післяпологовий догляд

Майже усі (99%) пологів в Україні відбуваються у медичних закладах: 97% у державному секторі і 3% у приватному секторі. Пологи, як правило, відбуваються у медичних закладах, незалежно від регіону місця проживання, рівня освіти чи рівня добробуту матері.

Як і очікувалось, 99% пологів приймаються кваліфікованими медпрацівниками: 91% - лікарями, 8% - медсестрами або акушерками. Під час пологів у містах, у південному та центральному регіонах, а також під час пологів у більш освічених, заможних жінок найбільш часто асистують лікарі.

Післяпологовий догляд запобігає ускладненням після народження дитини. Майже усі жінки отримували післяпологовий огляд протягом 42 днів, і лише 31% - протягом чотирьох годин після цього в залежності від призначення. 40% жінок отримали післяпологовий догляд не раніше ніж через два дні після народження дитини.

Годування груддю і початок додаткового годування

Годування груддю є дуже поширеним в Україні, його отримують 96% дітей. ВООЗ рекомендує, щоб у перші шість місяців життя діти не отримували іншого годування, окрім грудного молока (виключно годування груддю). В Україні виключно грудним молоком годуються лише 18% дітей, які не досягли шести місяців. В середньому годування дітей груддю триває до 10 місяців, але виключно груддю дітей годують менше одного місяця. Немовлятам, яких годують груддю, до шести місяців взагалі не можна вживати води, соків, інших видів молока або додаткових продуктів харчування, при цьому 62% їх все ж отримують. 18% вживають додаткові продукти харчування.

Додаткові продукти харчування повинні вводитись, коли дитині виповниться шість місяців, з метою зниження ризику недостатнього харчування. В Україні 55% дітей від 6 до 9 місяців, яких годують груддю, вживають додаткові продукти харчування.

Обізнаність щодо ВІЛ/СНІД і відповідна поведінка

Обізнаність

Відповідно до МДОУ-2007 більше 98% дорослих осіб в Україні чули про СНІД, але обізнаність про засоби запобігання ВІЛ є дещо низькою. Наприклад, 92% жінок і чоловіків віком 15-49 років знають, що ризик зараження ВІЛ можна знизити, використовуючи презервативи. Близько 90% осіб знають, що підтримання сексуальних стосунків з єдиним незараженим партнером знижує ризик зараження ВІЛ, а менше 90% осіб знають, що утримання від статевого акту запобігає зараженню ВІЛ. Обізнаність про засоби запобігання у містах є дещо вищою, ніж у сільській місцевості, і дещо підвищується з підвищенням рівнів освіти та добробуту. Обізнаність також змінюється в залежності від регіону. Про те, що використання презервативів та підтримання сексуальних стосунків з єдиним незараженим партнером можуть запобігти зараженню ВІЛ знають лише 80% жінок з південного регіону і 91% жінок зі східного регіону.

60% жінок і близько 40% чоловіків знають, що ВІЛ передається через годування груддю, але про те, що ризик передачі вірусу матерію дитині можна знизити, приймаючи в період вагітності ліки, знає менша кількість осіб (менше однієї третини).

Багато українців відхиляють поширені помилкові уявлення про ВІЛ/СНІД. Три чверті жінок і чоловіків знають, що носієм вірусу СНІД може бути навіть здорова на вигляд людина, і близько семи з десяти знають, що СНІД не передається через укуси комарів.

Ставлення

Та в Україні все ще багато забобонів, пов'язаних з ВІЛ. Лише 5% жінок і 7% чоловіків не тримали б у таємниці той факт, що член їхньої сім'ї інфікований вірусом СНІД. При цьому три чверті жінок і чоловіків кажуть, що вони бажають піклуватись про члена своєї родини, який має вірус СНІД, і лише 22% жінок та 11% чоловіків кажуть, що продовжували б купувати свіжі овочі у роздрібного продавця з вірусом СНІД. Лише 42% жінок і 32% чоловіків вважають, що жінка-вчителька, яка є носієм вірусу СНІД, але не хвора на СНІД, має право продовжувати викладати.

Більше 90% жінок і 80% чоловіків віком 18-49 років згодні з тим, що дітей віком 12-14 років потрібно вчити використанню презервативів з метою запобігання зараженню на СНІД.

Обізнаність про засоби запобігання ВІЛ

Відсоток осіб, які знають, що ВІЛ можна запобігти шляхом:

Передача ВІЛ від матері до дитини

Відсоток осіб, які знають, що:

Відсоток жінок і чоловіків віком 15-49

© 2006 р., Лешенко / Рука допомоги;

опубліковано з дозволу Photoshare

ПОВЕДІНКА, ПОВ'ЯЗАНА З ВІЛ/СНІД

Тестування на наявність ВІЛ

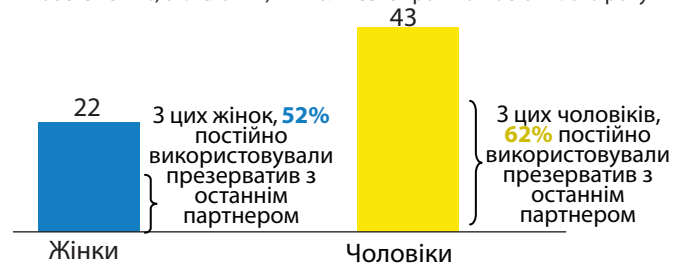
Більше 80% жінок і чоловіків знають, де можна пройти тест на наявність ВІЛ. Майже половина жінок і 21% чоловіків проходили такий тест хоча б раз у житті і отримали результати тесту. Тестування є більш поширеним у містах, ніж у сільській місцевості, а найбільш поширене воно серед чоловіків і жінок з вищими рівнями освіти і більш заможних домогосподарств. Майже половина жінок, які народжували дітей протягом двох років, що передували обстеженню, отримували консультації з приводу ВІЛ під час допологового догляду, їм пропонували пройти і вони проходили тест на наявність ВІЛ, та отримували результати.

Секс з високим ступенем ризику і використання презервативів

В ході проведення МДОУ-2007 секс з високим ступенем ризику визначається як секс протягом 12 місяців, що передували обстеженню, з партнером, який не був ані чоловіком/дружиною, ані співмешканцем/співмешканкою респондента. Взагалі у 22% жінок і 43% чоловіків, які мали секс протягом останніх 12 місяців, такий секс був сексом з високим ступенем ризику. Половина цих жінок і 62% цих чоловіків повідомили, що користувались презервативом останнього разу, коли вони мали секс з високим ступенем ризику.

Секс з високим ступенем ризику і використання презервативів

Відсоток жінок і чоловіків (віком 15-49 років), які мали секс з партнером/партнеркою, які не були чоловіком/дружиною або співмешканцем/співмешканкою протягом 12 місяців, що передували обстеженню, з числа тих, які мали секс протягом останнього року

Медичні ін'єкції

Близько однієї з п'яти жінок і чоловіків протягом року, що передував обстеженню, отримували медичні ін'єкції. Велика більшість респондентів (понад 91%) повідомили, що шприц і голка під час їхньої останньої ін'єкції виймалися з нової, закритої упаковки.

Молодь

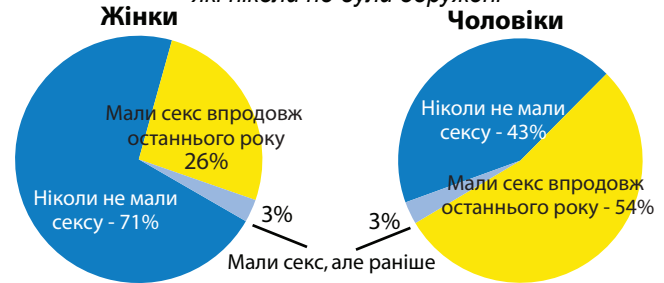
Початок сексуальної активності

Більше однієї чверті молодих жінок віком 18-24 роки і 44% молодих чоловіків віком 18-24 роки мали секс у віці 18 років. Майже половина молодих людей під час першого сексуального контакту користувались презервативом. Молодь з більш високим рівнем освіти починає сексуальну активність пізніше: до досягнення 18 років секс мали лише 23% жінок з вищою освітою і 38% жінок з середньою освітою або нижчим рівнем освіти.

Серед неодруженої молоді 26% молодих жінок і 54% молодих чоловіків мали секс протягом року, що передувало обстеженню

Дошлюбні статеві стосунки

Відсоток жінок і чоловіків віком 15-24, які ніколи не були одружені

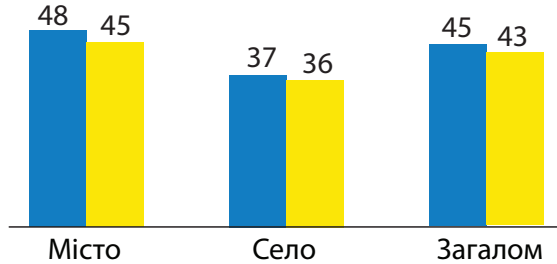
Обізнаність про ВІЛ/СНІД

Близько 45% молоді (віком 15-24 років) мають всебічні знання про ВІЛ/СНІД. А саме, вони знають, що використання презервативів під час сексу і підтримання сексуальних стосунків з єдиним незараженим партнером може знизити ризик зараження СНІД, знають про те, що носієм вірусу СНІД може бути навіть здорова на вигляд людина, і відхиляють два найбільш поширені помилкові уявлення про СНІД. Майже усі молоді люди знають, де можна придбати презервативи.

Всебічні знання про ВІЛ/СНІД

■ Жінки 15-24 ■ Чоловіки 15-24

Відсоток молодих людей, які: знають, що постійне використання презервативів і підтримання сексуальних стосунків з єдиним неінфікованим партнером може знизити ризик зараження ВІЛ/СНІД; знають, що носієм вірусу СНІД може бути навіть здорова на вигляд людина; відхиляють 2 найбільш поширені помилкові уявлення про способи передачі СНІД

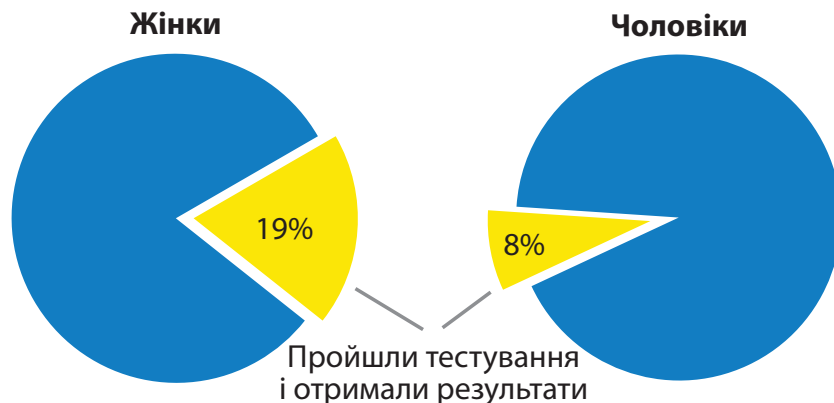

Тестування на наявність ВІЛ

Майже одна з п'яти молодих жінок і лише 8% молодих чоловіків проходили тест на наявність ВІЛ протягом року, що передувало обстеженню, і отримали результати свого тесту.

Тестування на наявність ВІЛ

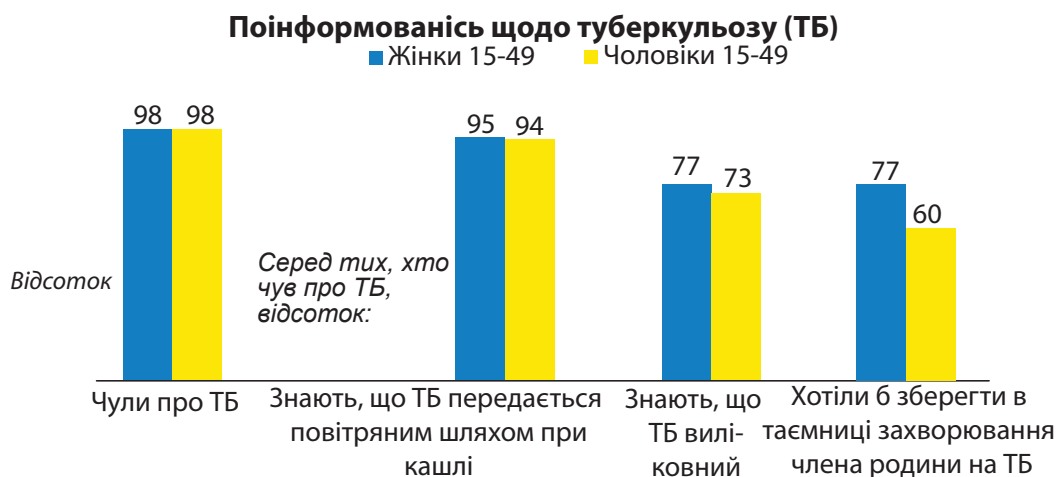
Відсоток молоді віком 15-24 років, які протягом 12 місяців, що передували обстеженню, проходили тест на наявність ВІЛ і отримали його результати

Стан здоров'я дорослого населення

Туберкульоз

Майже усі українці чули про туберкульоз (ТБ) і велика більшість (більше 90%) знають, що він розповсюджується через повітря, коли хвора людина кашляє. Про те, що ТБ лікується знають лише приблизно три чверті чоловіків та жінок. В Україні існує багато забобонів, пов'язаних з ТБ: вісім з десяти жінок та шість з десяти чоловіків зберігали б у таємниці той факт, що член їхньої родини хворий на туберкульоз.

Гіпертензія

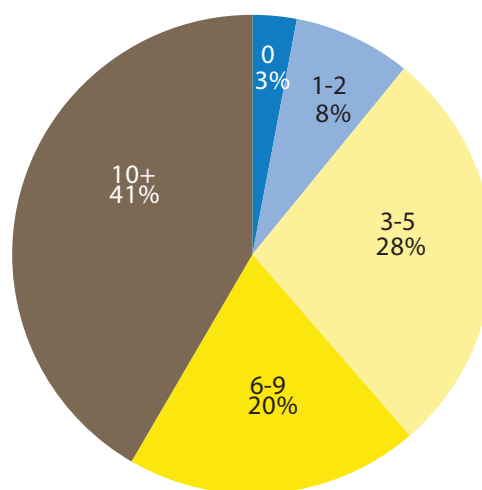
25% жінок та 32% чоловіків хворіють на гіпертензію. Гіпертензія істотно підвищується з віком чоловіків та жінок. У віці 15-19 років гіпертензію мають лише 7% чоловіків, а у віці 45-49 років – аж 57%. Серед хворих на гіпертензію половина жінок і три чверті чоловіків не знали про своє захворювання. Дуже небагато з них знали, проходили лікування, і контролювали свою гіпертензію (12% жінок і 3% чоловіків).

Тютюнопаління

Близько 15% жінок і 52% чоловіків палять. Зазвичай люди, які палять, стають запеклими курцями. Більше 40% жінок, які палять, і майже 90% чоловіків викурили не менше 10 цигарок за день, що передувало обстеженню.

Паління удома є явищем достатньо поширеним: 6% жінок і 18% чоловіків палять всередині своєї домівки. Однак спостерігається підтримка заборони паління у громадських місцях. 84% жінок і 58% чоловіків вважають, що потрібно заборонити паління на робочому місці; 78% жінок і 56% чоловіків переконані у необхідності заборони паління в усіх громадських місцях.

Жінки: кількість викурених за останні 24 години цигарок

Відсоток, серед курців

Вживання алкогольних напоїв

Більше 60% жінок і 77% чоловіків принаймні один раз протягом місяця, що передувало обстеженню, вживали алкогольні напої. Більшість жінок повідомили, що вони п'ють менше двох або трьох разів на місяць. Майже 30% чоловіків і лише 9% жінок розповіли, що вживають алкогольні напої один раз чи двічі на тиждень.

Вживання наркотичних речовин

10% чоловіків повідомили, що принаймні раз у житті вживали наркотичні речовини. Експериментування з наркотиками найбільш поширене серед чоловіків віком 20-29 років та чоловіків, які мешкають у східному регіоні (19%). Чоловіки з найзаможніших домогосподарств частіше вживають наркотики (14%). Більшість чоловіків вживають наркотики через паління.

СТАНОВИЩЕ ЖІНОК

Зайнятість

Протягом року, що передував обстеженню, працювали 80% наразі заміжніх жінок і 96% наразі одружених чоловіків віком 15-49 років, яких було опитано в ході МДОУ. Серед осіб, які працювали, жінки у дещо більшій кількості випадків, ніж чоловіки (96% проти 91%) отримували заробітну плату у грошовому вигляді, тоді як чоловіки частіше, ніж жінки отримують оплату за свою працю у натуральному вигляді або працювали безоплатно. Дві третини жінок, які отримують оплату у грошовому вигляді, заробляють менше за своїх чоловіків.

Участь у прийнятті рішень у домогосподарстві

Українські жінки беруть участь у прийнятті багатьох рішень, що приймаються у домогосподарстві. Одна третина жінок, які отримують оплату у грошовому вигляді, самостійно вирішують, як використати свій заробіток; 63% вирішують це питання разом зі своїми чоловіками. Більше 90% жінок повідомили, що беруть участь у прийнятті рішень стосовно щодо щоденних домашніх покупок, значних домашніх покупок і відвідування родини та друзів. 88% жінок беруть участь у прийнятті усіх чотирьох зазначених рішень.

Ставлення до побиття дружини та її відмови від сексу з чоловіком

4% жінок і 11% чоловіків згодні з тим, що чоловік має право побити свою дружину принаймні з однієї причини, наприклад, через те, що вона недбало ставиться до дітей або відлучається з дому, не сказавши йому. Недбале ставлення до дітей є найбільш поширеною причиною, яка виправдовує побиття дружини на думку як жінок, так і чоловіків (3% та 9% відповідно).

Більше 90% жінок та чоловіків вважають, що дружина має право відмовлятися від сексу зі своїм чоловіком, якщо знає, що він має хворобу, яка передається статевим шляхом. Дещо менша частка осіб (91% жінок і 80% чоловіків) впевнені, що відмова від сексу є виправданою, якщо жінка знає, що чоловік мав статеві акти з іншими жінками. Менша кількість осіб згодні з тим, що дружина має право відмовлятися від сексу через стомленість або поганий настрій. Взагалі 83% жінок і 68% чоловіків погодились, що жінка має право відмовитись від сексу з усіх трьох причин. Однак 24% чоловіків вважають, що якщо жінка відмовляється від сексу зі своїм чоловіком,

чоловіків має право розсердитися і накричати на неї. Інші 11% переконані, що чоловік має право мати секс з іншою жінкою.

Торгівля людьми

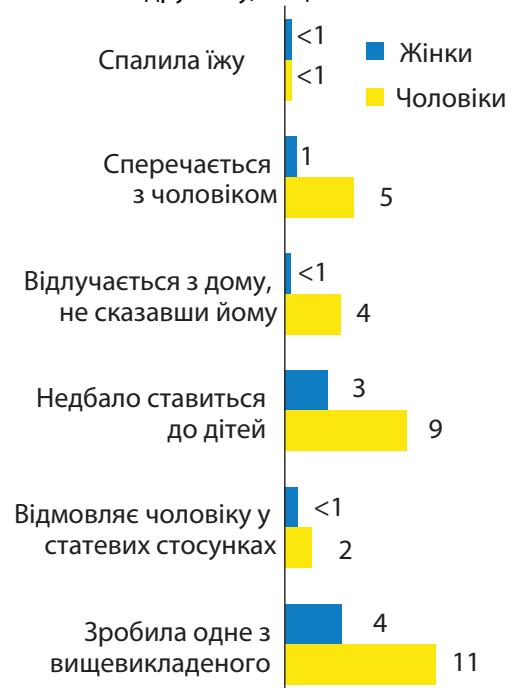
6% домогосподарств повідомили, що протягом трьох років, які передували обстеженню, один або більше членів їхньої родини працювали за кордоном. Такі люди наражаються на ризик стати жертвою торгівлі людьми. Більше половини українців чули про торгівлю людьми, а 10% - особисто знайомі з тими, хто стикнувся з такою проблемою. Серед членів домогосподарств, які жодного разу не працювали за кордоном протягом трьох років, що передували обстеженню, 8% стикались з проблемами торгівлі людьми.

© 2006 Leshenko/Hand of Help;
Courtesy of Photoshare

Ставлення до побиття дружини

Відсоток осіб, які вважають, що чоловік має право вдарити або побити свою дружину, якщо вона:

Відсоток жінок та чоловіків віком 15-49

НАСИЛЬСТВО НАД ЖІНКАМИ

Досвід насильства у жінок

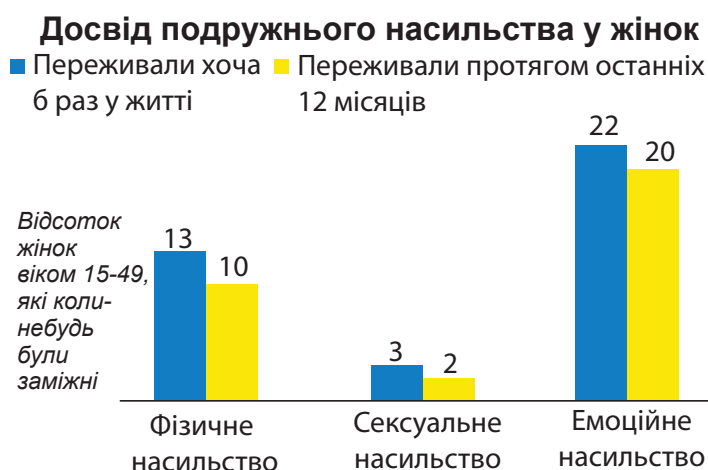
17% жінок віком 15-49 років повідомили, що хоча б раз у житті мали досвід фізичного насильства над ними після досягнення 15 років. Для 9% жінок насильство мало місце протягом року, що передувало обстеженню. Найбільш поширеним є скоєння насильства колишніми чоловіками/партнерами, теперішніми партнерами, а також батьком або вітчимом. 5% жінок хоча б раз у житті переживали сексуальне насильство і 2% жінок повідомили, що їхній перший статевий акт був вимушеним проти їхньої волі. Найбільш поширеними є випадки скоєння сексуального насильства колишніми або теперішніми чоловіками/партнерами. Жінки більш старшого віку частіше повідомляли про те, що зазнавали насильства хоча б раз у своєму житті.

Контроль з боку подружжя і насильство

Багато жінок повідомили, що їхній теперішній або найостанніший чоловік демонстрували контролюючу поведінку. Наприклад, 54% жінок, які колиш чи були заміжні, кажуть, що їхні чоловіки ревнують або сердяться, якщо вони розмовляють з іншими чоловіками, а 17% вважають, що їхній чоловік звинувачує їх у невірності. За наявними даними половина чоловіків наполягають на тому, що вони завжди повинні знати, де знаходиться їхня дружина.

В цілому 24% жінок, які коли-небудь були заміжні, повідомили про певне емоційне, фізичне або сексуальне насильство. Більше однієї десятої (13%) жінок віком 15-49 років, які коли-небудь були заміжні, переживали будь-яке фізичне насильство від рук свого теперішнього або найостаннішого чоловіка/партнера хоча б раз у житті. 3% повідомили про сексуальне насильство над ними, а 22% - про емоційне.

Трохи більше однієї третини жінок (38%) хоча б раз у житті шукали допомоги з будь-якого джерела з приводу фізичного або сексуального насильства, вчиненого над ними. До пошуку допомоги найбільш схильні жінки розлучені або ті, які мешкають окремо, або жінки, які вийшли заміж не вперше, тоді як жінки, які вийшли заміж вперше у меншій кількості випадків вдаються до пошуку допомоги. Найчастіше жінки звертаються про допомогу до своїх родичів або родичів чоловіка (69% і 44% відповідно). Одна третина жінок, які хоча б раз у житті шукали допомоги, звертались до міліції.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

Народжуваність		Всього ¹
Сумарний показник народжуваності		1,2
Кількість жінок віком 15-19 років, які є матерями або наразі вагітні (у %)		4
Середній вік на момент першого одруження серед жінок віком 25-49 років (у роках)		20,7
Середній вік на момент першого статевого акту серед жінок віком 25-49 років (у роках)		19,6
Середній вік під час перших пологів серед жінок віком 25-49 років (у роках)		22,3
Кількість заміжніх жінок (віком 15-49 років), які не хочуть більше мати дітей ¹ (у %)		58
Кількість вагітностей, які закінчились штучним перериванням (3 роки перед обстеженням) (%)		25
Планування сім'ї		
Використання сучасних методів контрацепції (наразі заміжніми жінками віком 15-49 років), %		48
Використання будь-якого традиційного методу контрацепції (наразі заміжніми жінками віком 15-49 років) (у %)		19
Кількість наразі заміжніх жінок з незадоволеною потребою у плануванні сім'ї ¹ (у %)		10
Стан здоров'я матері та дитини		
Соціальне забезпечення материнства		
Допологовий догляд з боку кваліфікованих медпрацівників (для жінок віком 15-49 років, які народили живу дитину протягом 5 років, що передували обстеженню) (у %)		99
Випадки пологів, результатом яких стало народження живої дитини і під час яких асистував лікар, протягом 5 років, що передували обстеженню (у %)		91
Жінки, які отримали післяпологовий догляд протягом 4 годин з моменту народження (%)		31
Кількість дітей, яких годували груддю (народились протягом 5 років перед обстеженням) (у %) (%)		96
Обізнаність про СНІД (жінки та чоловіки віком 15-49 років)		
Кількість осіб, які знають, що захворюванню на СНІД можна запобігти, якщо:		
-підтримувати стосунки з єдиним сексуальним партнером (ж/ч) (у %)		89/90
-користуватись презервативами (ж/ч) (у %)		92/92
-утримуватись від статевих стосунків (ж/ч) (у %)		86/83
Особи, які знають, що ВІЛ передається через годування груддю, а ризик його передачі від матері дитині можна знизити, якщо матір в період вагітності вживатиме спеціальні ліки (ж/ч, у %)		26/15
Тестування на ВІЛ: особи, які хоча б раз у житті проходили тест і отримували результати (ж/ч, %)		45/21
Досвід насильства у жінок		
Жінки, які хоча б раз у житті піддавались фізичному насильству після досягнення 15 років (жінки віком 15-49 років)		17
Подружнє насильство: Жінки, які хоча б раз у житті піддавались фізичному та/або сексуальному насильству (% жінок, які коли-небудь були заміжні)		13
Стан здоров'я дорослого населення (жінки і чоловіки віком 15-49 років)		
Жінки і чоловіки, які знають, що туберкульоз поширюється через повітря при кашлі (ж/ч) (у %)		95/94
Кількість хворих на гіпертензію (ж/ч) (у %)		25/32
Вживання тютюнових виробів (ж/ч) (у %)		15/52
Вживання алкоголю: особи, які за останній місяць вживали алкоголь принаймні раз (ж/ч) (у %)		62/77
Вживання алкоголю: особи, які за останній місяць вживали алкогольні напої 1-2 рази (ж/ч) (у %)		9/29
Торгівля людьми		
Кількість осіб, які чули про осіб, які стали жертвами торгівлі людьми (респонденти запитальника для домогосподарств) (у %)		52
Члени домогосподарств віком 18-44 років, які стали жертвами торгівлі людьми (у %)		0,7
Члени домогосподарств, які працювали за кордоном протягом останніх 3 років і стали жертвами торгівлі людьми (у %)		8

¹ Наразі заміжні жінки, які не хочуть більше мати дітей або не хочуть народжувати дитину принаймні протягом 2 наступних років, але наразі не користуються методами планування сім'ї або є стерилізованими.

Тип населеного пункту

Регіон

Місто	Село	Північний	Центральний	Східний	Південний	Західний
1,0	1,5	1,1	1,2	0,9	1,4	1,4
4	5	4	4	1	8	6
20,9	20,0	20,7	20,5	20,9	20,6	20,5
19,7	19,5	19,6	19,3	19,5	20,0	19,7
22,6	21,4	22,6	21,9	22,4	22,5	21,8
54	66	55	64	56	55	63
24	28	30	30	26	28	16
50	42	45	51	58	54	30
19	20	28	17	12	11	27
9	13	8	9	10	7	16
99	98	99	97	99	99	99
93	89	97	94	86	90	91
34	25	41	37	33	12	30
96	95	97	87	98	96	96
90/92	86/83	86/84	89/87	93/94	84/90	88/88
93/94	89/86	89/87	92/91	94/96	90/91	92/91
87/86	82/74	88/82	83/80	90/92	80/85	84/68
28/14	21/19	33/10	19/17	28/12	18/15	28/26
49/23	35/17	42/19	33/32	61/20	53/32	29/13
16	19	16	19	18	17	15
13	15	14	12	15	12	12
96/95	92/89	94/97	93/92	98/97	97/93	92/87
23/32	27/32	25/21	19/34	20/38	27/16	30/40
18/51	8/54	13/44	11/58	22/52	15/63	9/46
63/78	61/76	55/71	67/70	69/90	56/73	62/71
10/30	7/29	5/21	7/33	14/37	9/20	6/30
56	42	55	52	62	41	39
0,6	0,8	0,1	0,4	0,2	1,4	1,3
7	8	2	7	5	18	7

